

PODRĘCZNIK STREETWORKINGU

***w ramach projektu „Nowe Śródmieście Miasta Elk – wzór na rewitalizację”
współfinansowanego ze środków Funduszu Spójności
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz
budżetu państwa***

Przedmiotowy dokument jest podręcznikiem opisującym streetworking jako metodę pracy profilaktycznej z wykorzystaniem ełckich doświadczeń w tym obszarze. Program ten dedykowany jest osobom do 30 roku życia, które znajdują się w trudnej sytuacji życiowej z uwagi na problemy zawodowe, ekonomiczne czy społeczne.

Podręcznik adresowany jest przede wszystkim do przedstawicieli ełckich organizacji pozarządowych, których celem statutowym jest aktywizacja społeczna i zawodowa osób wykluczonych społecznie, podmiotów wdrażających proces rewitalizacji w swoim obszarze, a także przedstawicieli Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miasta Ełku i Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ełku. Ponadto z niniejszego opracowania będą mogły korzystać inne miasta oraz organizacje pozarządowe działające w obszarze polityki społecznej na terenie całego kraju. Podręcznik jest próbą zdefiniowania streetworkingu w dużej mierze w oparciu o wieloletnie doświadczenia Miasta Ełku, instytucji i organizacji działających w zakresie rewitalizacji i aktywizacji społeczno – zawodowej. Przedstawione w nim informacje, wskazówki i dobre praktyki mają dostarczyć kompleksowej wiedzy na temat wsparcia, skierowanego do grup osób wykluczonych społecznie, bądź zagrożonych wykluczeniem, w tym młodych osób w wieku do 30 roku życia, które znajdują się w trudnej sytuacji życiowej z uwagi na problemy zawodowe, ekonomiczne czy społeczne. Intencją było dostarczenie wiedzy dotyczącej przygotowania możliwie najlepszych pod względem jakości form oferowanego wsparcia, a także umiejętności uwzględnienia specyficznych potrzeb osób wykluczonych społecznie oraz zastosowania najbardziej adekwatnych do istniejących potrzeb form wsparcia.

Idea utworzenia Ełckiego Centrum Rewitalizacji Społecznej powstała w trakcie tworzenia Programu Rewitalizacji Ełku na lata 2016-2023. Program jest kontynuacją działań rewitalizacyjnych ujętych w Programie Rewitalizacji Ełku do roku 2016. W programie zaplanowano realizację projektu pn. „Nowe Śródmieście Ełku - wzór na rewitalizację”, który Gmina Miasto Ełk realizuje w ramach konkursu Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju pn. „Modelowa rewitalizacja miast”. W projekcie wypracowano model działań rewitalizacyjnych oparty o ECRS, będący punktem wyjścia do odnowy Śródmieścia Ełku. W projekcie zaplanowano realizację szeregu działań dla interesariuszy rewitalizacji, które w odniesieniu do ECRS dotyczyły przygotowania tej instytucji do funkcjonowania (polityka funkcjonalna) oraz aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizowanego poprzez wzmocnienie streetworkingu i kompetencji lokalnych animatorów i pedagogów ulicy.

Bazą modelu jest Ełckie Centrum Rewitalizacji Społecznej, na stworzenie którego Urząd Miasta Ełku pozyskał w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020, Poddziałanie 8.3 Rewitalizacja miejskiego obszaru funkcjonalnego Ełku - ZIT bis, dofinansowanie w wysokości 4,4 mln zł. Dofinansowanie przeznaczone jest na realizację projektu „Adaptacja budynku przy ul. Kościuszki 27A w Ełku na potrzeby działalności Ełckiego Centrum Rewitalizacji Społecznej”.

Dzięki realizacji ww. projektu oraz wdrożeniu polityki funkcjonalnej Ełckie Centrum Rewitalizacji Społecznej stanie się nowoczesnym miejscem, przyjaznym lokalnej społeczności, unikalnym w skali regionu. Stanie się sercem działań rewitalizacyjnych na rzecz mieszkańców obszaru rewitalizacji Śródmieście, koncentrującym w jednym miejscu inicjatywy społeczne, usługi ekonomii społecznej, wsparcie specjalistyczne świadczone przez terapeutów, psychologów i doradców. Planowane jest też wykorzystanie bogatych

doświadczeń ełckich streetworkerów, którzy znajdą tam wsparcie dla swoich podopiecznych.

W Centrum koncentrować się będą działania mające na celu partycypację, aktywizację, wsparcie kooperacji usług społecznych i formowanie nowej przestrzeni społecznej. ECRS będzie fundamentem procesu rewitalizacji oraz siedzibą zapewniającą pełną infrastrukturę i kapitał społeczny do przeprowadzenia procesu rewitalizacji. W myśl hasła „LUDZIE DZIAŁAJĄ by tworzyć MIEJSCA” zostaną zrealizowane zadania na rzecz PARTYCYPACJI (ludzie), AKTYWIZACJI (działają) i kreowania NOWEJ PRZESTRZENI SPOŁECZNEJ (miejsca).

WSTĘP

Transformacja gospodarczo-ustrojowa w Polsce przyniosła naszemu społeczeństwu z pewnością wiele korzyści w różnych obszarach życia, ale także zjawisko anomii towarzyszące przemianom społeczno - ekonomicznym, kulturowym, przestrzennym. Otwartość i integracja z krajami zachodnimi spowodowała wiele zmian pozytywnych, jednakże przyczyniła się równolegle do nasilenia niekorzystnych zjawisk między innymi w wymiarze społecznym. Ogromny rozwój i nowe możliwości związane z wykorzystywaniem środków unijnych oraz otwartością granic niewątpliwie wpłynęły na nasilenie wielu problemów społecznych. Polskie społeczeństwo próbując nadrobić stracony czas i chcąc dogonić zachód postawiło na aktywność w dużej mierze nastawioną na bogacenie się. Od pewnego czasu można zaobserwować wiele problemów z tym związanych na poziomie rodziny. Emigracja na dużą skalę, często rozłąka z tym związana, coraz większa aktywność zawodowa, pęd życia i ogromny stres wynikający z takiej sytuacji mają duży wpływ na funkcjonowanie i relacje między członkami rodziny. Zjawisko to można określić kryzysem wychowania w rodzinie. Dodatkowo problemy natury społecznej zauważyć można także w szkole, w której nauczyciel przestał być autorytetem dla młodych ludzi. Nastąpiła atomizacja i wyobcowanie jednostki, więzi emocjonalne stają się coraz słabsze, relacje międzyludzkie ulegają urzeczowieniu. Innym zagadnieniem mającym ogromny wpływ na relacje międzyludzkie jest rozwój technologii, niewątpliwie w wielu obszarach bardzo korzystny, ma też często negatywny wpływ na funkcjonowanie ludzi (zwłaszcza młodych) w wymiarze społecznym. Niemal nieograniczona oferta internetu, różnego rodzaju portale społecznościowe, portale typu You Tube , gry itp. – wszystko to wpłynęło na sytuację w której wielu ludzi chętniej funkcjonuje w świecie wirtualnym, bo jest to przestrzeń gdzie większość potrzeb można zaspokoić szybciej, łatwiej, często

anonimowo, mniej stresująco. W wyniku takiego funkcjonowania coraz częściej specjaliści obserwują stosunkowo nowe uzależnienie behawioralne określane uzależnieniem od multimediiów. Dodatkowo media lansujące kult pieniądza, sukcesu, kreują bohatera silnego, bezwzględnego, nierzadko osiągnącego zamierzone cele dzięki stosowaniu siły i przemocy. Niestety coraz więcej młodych ludzi to właśnie siłę i przemoc uznaje za skuteczne metody rozwiązywania problemów. Zmiany zachodzące już nie tylko w naszym kraju, ale i na całym świecie można zaobserwować również na scenie narkotkowej. Dawniej narkotyki były mniej dostępne, w Polsce najczęściej wytwarzane przez samych użytkowników (polski kompot-heroina), bądź zdobywane w sposób nielegalny z aptek, obecnie handel narkotykami i paronarkotykami - dopalaczami to ogromny, bardzo dochodowy przemysł, który powoduje, że dostępność jest niemal nieograniczona, a przez to wiek inicjacji narkotkowej znacznie się obniżył. Dynamika zmian obserwowana w ostatnich kilkudziesięciu latach była tak znacząca, że niektórzy ludzie nie potrafili się odnaleźć, co skutkowało nasileniem wielu problemów natury społecznej, chociażby takich jak: alkoholizm, narkomania, przestępczość, choroby psychiczne, depresja, ubóstwo, przemoc w rodzinie czy rozpad rodziny. To właśnie transformacja ustrojowa i wynikające z niej wszystkie te opisane negatywne skutki są niewątpliwie jedną z głównych przyczyn wzrastającej liczby „dzieci ulicy”.

Warto się zastanowić kogo można określić mianem dziecka ulicy. Definicja stworzona przez Radę Europy w Strasburgu, mówi, że:

„Dzieci ulicy to dzieci poniżej 18 roku życia, które przez dłuższy lub krótszy czas żyją w środowisku ulicznym. Przenoszą się z miejsca na miejsce i mają swoje grupy rówieśnicze i inne kontakty. Są zameldowani pod adresem rodziców lub jakiejś instytucji socjalnej. Charakterystyczny jest dla nich osłabiony kontakt

z rodzicami, przedstawicielami szkół, instytucji pomocy i służb socjalnych, które powinny ponosić za nie odpowiedzialność”.

Ostatnie zdanie jest kluczowe w odniesieniu do poszukiwania przyczyn tego zjawiska ponieważ to najbliższe środowisko ma największy wpływ na jednostkę, w tym wypadku rodzice na dziecko, i jeśli ta relacja z jakichś powodów jest zaburzona dziecko bez więzi emocjonalnej będzie szukać akceptacji w grupie rówieśniczej, na ulicy lub w świecie wirtualnym. Zaspokajanie podstawowych potrzeb wynikających z rozwoju nastolatka, czyli poczucie przynależności, akceptacji, dowartościowania, zrozumienia, szczególnie w okresie dorastania nasila się i jeśli dodatkowo więź z rodzicami jest słaba, to z pewnością pojawią się problemy w życiu młodego człowieka. Naturalnym jest, że to grupa rówieśnicza staje się w tym okresie najważniejsza i to koledzy, koleżanki mają duży wpływ na podejmowane decyzje, które w konsekwencji mogą prowadzić do zachowań autodestrukcyjnych. Używanie papierosów, alkoholu, narkotyków, dopalaczy, agresja, wandalizm, kradzieże etc. towarzyszą w wielu przypadkach młodym osobom i to okres adolescencji jest tym czasem, w którym dochodzi do inicjacji. Można zaryzykować stwierdzenie, że rodzice, mając słaby kontakt ze swoimi dziećmi, zwykle o poważnych problemach dowiadują się ostatni. W Polsce funkcjonuje wiele form pomocy i wsparcia rodzin. Jej dostępność jest niemal nieograniczona, ale często jest tak, że kiedy w poradni czy innej instytucji pomocowej pojawia się młody człowiek z opiekunem to okazuje się, że sytuacja jest dosyć zaawansowana. Można zadać sobie pytanie dlaczego tak późno trafił do systemu pomocy społecznej, ale warto też szukać innych rozwiązań profilaktycznych, które mogą uzupełniać tradycyjny system i zapobiegać takim sytuacjom.

Streetworker – kim jest pracownik uliczny?

Pedagogika ulicy stara się zapobiegać zagrożeniom wynikającym z problemów społecznych pokazując konstruktywne sposoby spędzania czasu i funkcjonowania w społeczeństwie w oparciu o normy powszechnie akceptowalne.

Streetworking jest pracą trudną, jest wyzwaniem wymagającym nie tylko dużych umiejętności, ale przede wszystkim kwalifikacji osobowościowych, bo to człowiek jest głównym narzędziem w streetworkingu.

Praca z młodymi ludźmi wymaga zaangażowania szczególnie w środowisku otwartym. Nie każdy zawód zmusza do tego, aby angażować się w problemy i kłopoty innych wychodząc na ulicę do obcych, początkowo nieufnych ludzi. Konieczne jest, aby osoba chcąca pracować z dziećmi ulicy była cierpliwa. Efekty pracy i oczekiwane zmiany są małe i niedostrzegalne od razu. Trzeba wielu miesięcy pracy, aby uzyskać pozytywny rezultat. Streetworker musi być otwarty, komunikatywny i posiadający łatwość w nawiązywaniu kontaktów z ludźmi. Musi lubić ludzi. Autentyczność jest również niezbędna po to, aby nasi klienci zaufali nam. Te cechy są niezbędne przede wszystkim na początku pracy z daną grupą. Niezbędną cechą jest również siła psychiczna i emocjonalna. Niejednokrotnie pracownicy spotkać się mogą z obraźliwymi słowami, przewiskami oraz niepowodzeniami. Często grupa w ten sposób niejako testuje pedagoga, sprawdza czy można mu zaufać i czy naprawdę chce im pomóc. Niezbędne jest posiadanie charyzmy i zdolności do przystosowywania się do innych. Wyrozumiałość i akceptacja to kolejne niezbędne cechy pedagoga ulicy. Tylko dzięki nim może on zrozumieć dziecko i jego sytuację, co z kolei pozwoli budować relację, która da szansę na bliższe poznanie i zaufanie.

Jak widać streetworker musi posiadać wiele specyficznych cech. Ilość pedagogów ulicy to potwierdza - proporcjonalnie do zapotrzebowania niewiele osób zajmuje się streetworkingiem i najczęściej miasta, w których prowadzone są programy pracy ulicznej koncentrują swoje działania w dzielnicach z różnych powodów stygmatyzowanych. Nie bez znaczenia jest również wiek osoby pracującej z dziećmi i młodzieżą. Streetworkingiem zajmują się głównie osoby młode, często zaczynające pracę na ulicy w charakterze wolontariusza. Ważne jest, aby oprócz cech osobowościowych mieli też wsparcie szkoleniowe i superwizyjne. Dodatkowym atutem powinno być wykształcenie o profilu pedagogicznym, resocjalizacyjnym, artystycznym. Przydatne jest też doświadczenie w jakiegokolwiek pracy z drugim człowiekiem, dziećmi czy młodzieżą.

Cechy streetworkera w momencie udawania się w teren pracy powinny zostać wsparte przez określoną koncepcję pracy. Mimo tego, że metoda streetwork wykazuje dużą elastyczność oraz spontaniczność, określone ramy, formy i narzędzia pracy mogą jedynie ułatwić wykonywanie zadań. Działania podejmowane w ramach pracy ulicznej różnią się w zależności od grupy docelowej i jej zapotrzebowań oraz filozofii przyświecającej realizowanym przedsięwzięciom. Wyróżnia się w związku z tym:

1. Streetwork nastawiony na jednostkę

Najważniejszy jest w tej formie kontakt i osobista więź między podopiecznym a streetworkerem, udzielanie wsparcia oraz świadczenie indywidualnej opieki. Forma ta wykorzystywana jest np. w kontaktach z osobami bezdomnymi, osobami świadczącymi usługi seksualne czy uzależnionymi od narkotyków.

2. Streetwork nastawiony na grupę - wpływa na wzrost integracji wewnątrzgrupowej, ma na celu wytworzenie lub odtworzenie więzi pomiędzy członkami grupy. Wykorzystywany jest najczęściej w pracy z młodzieżą.

3. Streetwork oparty na ofertach pomocy - streetworker z konkretnym, przygotowanym programem pomocy zwraca się do grup docelowych. Przybiera on formę zorganizowanych akcji. Tą formę stosuje się np. w programach redukcji szkód (harm reduction) wśród osób przyjmujących narkotyki dożylnie.

Miejscem pracy streetworkerów zajmujących się dziećmi ulicy są, jak już wcześniej zostało wspomniane, miejsca, w których najczęściej mogą spotkać swoich potencjalnych odbiorców, czyli: ulice, bramy, place, podwórka, parki, kluby młodzieżowe, puby, bary, dyskoteki. Konieczne jest tu działanie według jasno ustalonego schematu, zaplanowanego zgodnie z obowiązującymi zasadami pracy socjalnej. Praca z dziećmi ulicy jest procesem, gdzie powoli, małymi krokami, realizuje się kolejne zaplanowane etapy.

Z reguły praca z jedną grupą trwa około 3-4 lata jest to czas, w którym w wyniku naszych działań powinny zajść jakieś zmiany.

Streetworking krok po kroku.

Podstawowym i pierwszym krokiem jest diagnoza sytuacji, problemu, któremu chcemy zaradzić bądź zmniejszyć jego negatywne skutki. Nie nawiązuje się tu jeszcze jednak bezpośredniego kontaktu z dziećmi, ale należy obserwować miejsca gdzie przebywają i ich zachowania. Najpierw streetworkerzy muszą dokładnie poznać miejsce, w którym będą pracować. Wskazane jest, a na początku podejmowanych działań wręcz konieczne, aby w danym środowisku streetworkerzy pracowali w parach. Dobrym rozwiązaniem jest też możliwość konstruowania par koedukacyjnych. Udają się więc do interesującej ich dzielnicy i prowadzą w niej wnikliwą obserwację. W tym czasie starają się również

dokładnie poznać okolicę – bardzo istotną sprawą jest, by streetworker znał wszystkie zakamarki dzielnicy, bramy i „tajne” przejścia między podwórkami. Jest to niezbędne do późniejszej pracy z młodzieżą, aby nie okazać się niewiarygodnym w jej oczach nie znając jakiegos miejsca.

Podczas pierwszego etapu streetworkerzy starają się także poznać okolicznych mieszkańców, sklepikarzy, właścicieli barów, urzędników, nauczycieli, dzielnicowego, kuratorów, pracowników socjalnych z danego terenu. W ten sposób budują sobie sieć kontaktów, które mogą być im pomocne w dalszych etapach pracy. Nie powinien to być zbyt długi okres czasu i może trwać kilka tygodni.

Drugim krokiem jest wchodzenie w kontakt z wybranymi dziećmi i formowanie grupy. Jest to czas, w którym zagadujemy dzieciaki informując je o naszej roli, celach, możliwościach. Jednocześnie docieramy do rodziców, opiekunów przedstawiając im założenia dotyczące projektu i pytamy o zgodę udziału ich dzieci w podejmowanych działaniach.

Ważne jest, aby tworzone grupy nie były zbyt liczne optymalnie około 8-10 osób.

Wejście w kontakt i zdobycie zaufania dzieci jest jednym z najtrudniejszych wyzwań dla streetworkera. Na początku nie wprowadza się żadnych zasad i ograniczeń, oczywiście z wyjątkiem sytuacji zagrożenia życia. W tym etapie zajęcia odbywają się raczej w dzielnicy, z której pochodzi grupa – na wyjścia poza ich teren jest jeszcze za wcześnie. Dzieci, nie mając narzuconych zakazów i nakazów, testują tutaj odporność pedagogów ulicy i sprawdzają, na ile mogą sobie w ich obecności pozwolić. Konieczne jest od początku prowadzenie dziennika pracy ulicznej, w którym zawarte są informacje dotyczące przebiegu

działań w poszczególnych dniach. Jest to narzędzie bardzo pomocne dla samego streetworkera, ale także w trakcie konsultacji z koordynatorem czy superwizorem. W początkowej fazie budowania grupy należy zadbać również o indywidualną kartę każdego dziecka. W karcie takiej powinno znaleźć się jak najwięcej informacji o sytuacji dziecka socjalnej, zdrowotnej, rodzinnej, szkolnej. Taka dokumentacja powinna być systematycznie uzupełniana z wykorzystaniem naszej obserwacji oraz informacji z najbliższego otoczenia. Pozwoli to nam stworzyć diagnozę i określić potrzeby i cele, które powinny przyczynić się do zmiany sytuacji życiowej. Cała ta dokumentacja jest również niezbędna w kontekście ewaluacji.

Ważna jest też systematyczna obecność w środowisku, minimum 3-4 razy w tygodniu i szczególnie w początkowej fazie budowania grupy, żeby kształtować świadomość odbiorców kiedy, jakiego dnia i w jakich godzinach streetworker będzie w podwórku.

Na tym etapie podejmuje się również pracę z rodziną dziecka. Streetworker stara się bliżej poznać rodziców, opiekunów oraz sytuację społeczno-ekonomiczną rodziny. Koniecznym jest zadbać o dobry kontakt z opiekunami dzieci. Mogą oni uczestniczyć w różnego rodzaju przedsięwzięciach. Angażowanie rodziców w wyjścia na halę sportową, basen, na kajaki czy organizację pikniku podwórkowego pozwala zaobserwować relację rodziną i może przyczynić się do podejmowania przez rodziców konstruktywnych działań wychowawczych na rzecz swoich dzieci. Jest to też okazja motywowania rodziców do podejmowania współpracy z instytucjami i organizacjami z lokalnego systemu wsparcia i pomocy.

Kolejnym etapem jest praca z grupą z wykorzystaniem metody projektu. W tym czasie rozpoczynamy wychodzenie z dziećmi poza ich dzielnicę. Zabieramy ich z ulicy na zajęcia, które mogą mieć charakter rozrywkowy, ale także edukacyjny wpływający na ich rozwój.

Jest to najdłuższy etap całego procesu i można go rozpocząć dopiero, gdy zawiąże się więź pomiędzy członkami grupy i gdy streetworker ma pewność, że dzieci poradzą sobie poza swoim podwórkiem.

Cechą charakterystyczną dzieci ulicy jest bowiem to, że doskonale znają najbliższą okolicę swojego miejsca zamieszkania – swoją dzielnicę, podwórko. Tam czują się pewnie, wiedzą, że są u siebie i ustalają reguły, którym inni muszą się podporządkować. Zupełnie inaczej funkcjonują w innych rejonach miasta czy w innych miejscowościach, które są im obce. Poza swoją dzielnicą dzieci te stają się niepewne, zakłopotane, lekko przestraszone, ale bardzo szybko się aklimatyzują i przystosowują do nowych warunków, nowych miejsc. Ich swoistą cechą jest natychmiastowość w odnajdywaniu się w sytuacji. Jest to związane z ich sytuacją rodzinną – niezaradnością rodziców, złymi warunkami ekonomicznymi, lokalowymi. Aby „przetrwać”, dzieci te musiały się nauczyć szybkiego reagowania, przystosowywania, samodzielnego radzenia sobie. Na początku ważne jest też to, aby zajęcia były atrakcyjne, urozmaicone i zgodne z zainteresowaniami grupy, by dzieci chciały na nie uczęszczać. Mogą to być wyjścia do kina, na kręgle, bilard, na basen, halę sportową czy do parku linowego – wszystko zależy od grupy. Pedagog ulicy musi być gotowy na to, co zaplanują i zaproponują dzieci, nie powinien im niczego narzucać, a jedynie wskazywać różne możliwości i drogi. Wsparciem w podejmowaniu takich działań mogą być środki zaplanowane w budżecie, ale też współpraca streetworkera z lokalnymi instytucjami świadczącymi takie usługi. Dobrą i jednocześnie wychowawczą

formą może być też współpraca z przedsiębiorcami. Polega na wykonywaniu przez dzieci wraz ze streetworkerami drobnych prac np. porządkowych bądź roznoszeniu ulotek, a w zamian mogą otrzymać karnety na basen, do kina czy wyjście na pizzę.

Poznając coraz lepiej poszczególnych członków grupy ukazują się różne problemy indywidualne i wynikające z pełnionych ról w grupie. Jest to czas na to, aby podejmować działania o charakterze interwencyjno-pomocowym. Pomocna jest wtedy koalicja osób-podmiotów, którą streetworker organizuje już od pierwszego etapu swojej pracy.

Sieć podmiotów z którymi współpracuje streetworker.

Doskonałym i koniecznym narzędziem w pracy z młodymi ludźmi są działania realizowane metodą projektów. Jest to forma niezwykle istotna i wartościowa dla uczestników, mająca ogromny wpływ na ich rozwój i zmianę ich postaw.

Proces ten w całości powinien być zrealizowany przez dzieci, jedynie przy pomocy streetworkera.

To one muszą być pomysłodawcami projektów, zaplanować poszczególne etapy, same powinny zająć się kwestiami organizacyjnymi, pójść do urzędów po różne pozwolenia, napisać wnioski o dofinansowanie, poszukać wsparcia u przedsiębiorców. Pedagog ulicy w tym etapie stoi raczej z boku, niektóre pomysły urealnia, ale powoli wycofuje się na dalszy plan. Pomaga, wskazuje, wspiera, ale samodzielnie nie inicjuje raczej żadnych działań. Poprzez realizację projektów od początku do końca dzieciaki nabywają wiele umiejętności. Wymyślanie, planowanie, podział obowiązków, przełamywanie się do rzeczy nowych, a na koniec efekt pracy uczy kreatywności, systematyczności, odpowiedzialności i wytrwałości. Cały ten proces niewątpliwie pozwala zwiększać w nich poczucie wartości. Realizacja projektu nie powinna trwać zbyt długo, gdyż projekty wielomiesięczne, brak widocznych efektów powodują znudzenie i spadek motywacji do działania. Realizacja kilku projektów daje też możliwość refleksji, korekty i wdrażania nowych pomysłów. W trakcie obecności streetworkera w danym podwórku powinno zrealizowanych zostać kilka projektów maksymalnie kilkumiesięcznych.

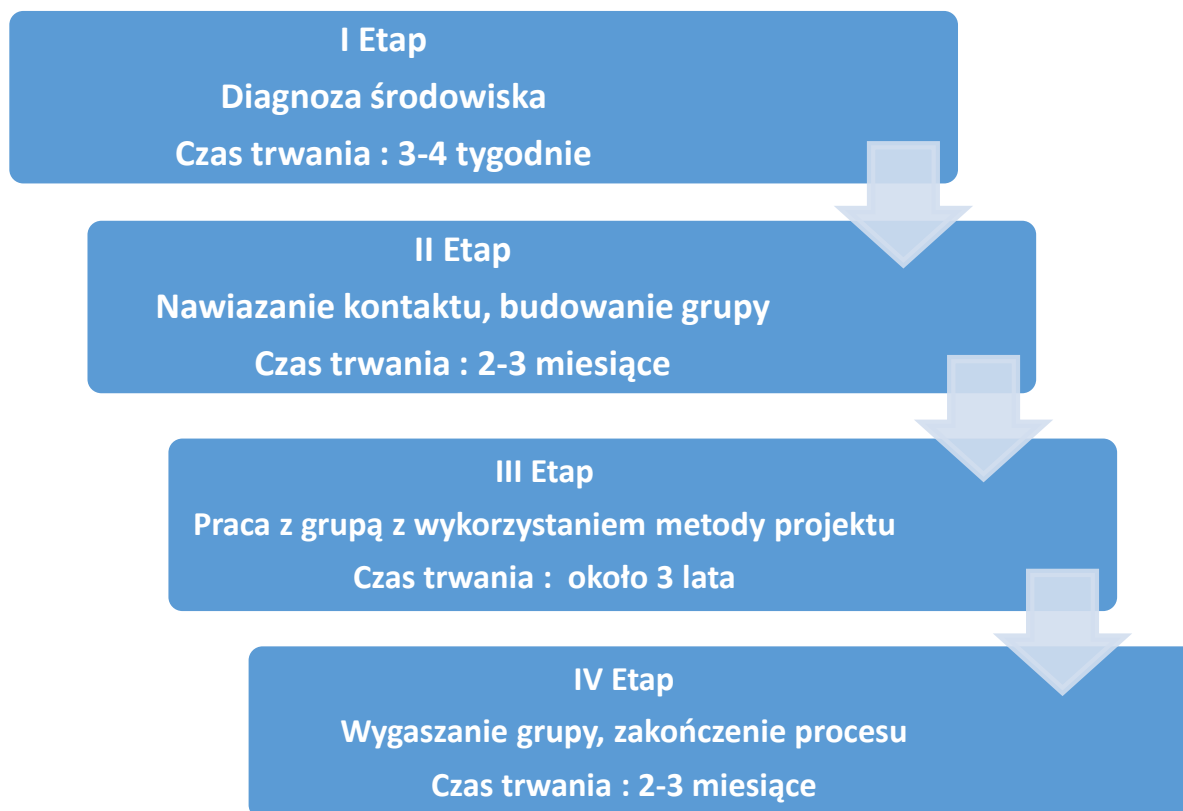
Ostatnim etapem jest czas „wygaszania” grupy. Jest to okres, po 3-4 latach pracy z jedną grupą, w którym zamykamy działania.

O terminie zakończenia pracy w danym środowisku powinni wiedzieć zarówno uczestnicy, jak i rodzice.

Ustalony powinien on być wspólnie z koordynatorem i superwizorem w oparciu o osiągnięte rezultaty. Częściowo dzieje się to w sposób naturalny, bo nastolatki stają się osobami pełnoletnimi, zakładają rodziny, podejmują jakąś aktywność zawodową, co często bywa wynikiem udziału w projekcie, bądź wyjeżdżają do innych miast czy zagranicę. Zdarza się też tak, że podopieczni stają

się partnerami w realizacji kolejnych działań, głównie animacyjnych, i dlatego warto utrzymywać kontakt.

Etapy pracy streetworkera.

Superwizja

Z uwagi na ogromne obciążenia, jakie niesie ze sobą praca w charakterze streetworkera, i jednocześnie dbając o pełen profesjonalizm w działaniach podejmowanych na rzecz środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym konieczne jest wsparcie. Bardzo często streetworkerzy to osoby młode z potencjałem osobowościowym, ale z niewielkim doświadczeniem zawodowym. Ważne jest stałe koordynowanie tych działań i superwizja, która jest niezbędnym elementem mającym na celu wzmocnienie kompetencji streetworkerów.

Jest formą monitorowania pracy, której dobrowolnie poddaje się streetworker. Jest standardem profesjonalnej pomocy społecznej, gwarantem bezpieczeństwa i skuteczności procesu realizacji projektu w elementach rewitalizacji społecznej.

Superwizor bazując na własnym doświadczeniu przygląda się procesowi pracy superwizowanego streetworkera i dzieli się z nim swoimi spostrzeżeniami, tak aby zwiększyć efektywność jego pracy indywidualnej i pracy w zespole. Superwizja ma charakter konsultacji, monitoringu i korekty ewentualnych błędnych posunięć. Streetworker powinien mieć możliwość omówienia różnych sytuacji na bieżąco z koordynatorem i ewentualnie z innymi osobami z zespołu. Cały zespół wraz z koordynatorem powinien mieć systematyczny kontakt, średnio raz w miesiącu, z superwizorem. Superwizja jest też bardzo pomocna przy ewaluacji realizowanych działań.

Ewaluacja

Efekty pracy streetworkerów z dziećmi ulicy mogą niektórym wydawać się niedostateczne bądź zupełnie niedostrzegalne, gdyż dzięki pedagogice ulicy ani znacznie nie zmniejsza się przestępczość, ani nie znikają różnorodne problemy społeczne związane z młodzieżą. Jednak praca streetworkerów przynosi tym dzieciom ogromne korzyści – powoduje opóźnienie pewnych inicjacji i, co najważniejsze, daje im możliwość wyboru, pokazuje, że niekoniecznie muszą powielać demoralizujące zachowania swoich rodziców, czy starszych kolegów. Poprzez kontakt z pedagogami ulicy dzieci te dostają możliwość poznania samego siebie, odkrycia w sobie potencjału, nowych umiejętności, talentów. Wychodzenie poza dzielnicę do różnych miejsc pokazuje im, że można inaczej żyć, uczy je korzystania z innych alternatyw, niż tylko ulica czy ciemna brama

w podwórku. Pojawienie się w środowisku otwartym streetworkerów umożliwia i zwiększa szansę na skuteczną pomoc tym najbardziej zaniedbanym dzieciom, ale też wsparcie i możliwość rozwoju młodym osobom, które posiadają jakieś pasje, zainteresowania, a z różnych powodów nie mają możliwości ich rozwijania. Wielu młodych ludzi tworzy muzykę rap, jeździ na deskach, bmx, chciałoby uprawiać sport czy grać na instrumencie. Zadaniem streetworkera jest wsparcie takich osób poprzez nawiązanie współpracy z lokalnym studiem nagrań, lobbowaniem na rzecz powstania infrastruktury dającej możliwość uprawiania sportów rowerowych czy kontakt z klubami sportowymi, które mogłyby wesprzeć zaplanowane działania.

Ewaluację należy prowadzić na bieżąco zaczynając od pierwszych kontaktów z osobami w danym środowisku. Już wtedy wszelkie informacje obserwacje powinny posłużyć streetworkerowi do stworzenia diagnozy i określenia potrzeb oraz określenia wspólnie z koordynatorem oraz superwizorem celów, które mogą przyczynić się do pozytywnej zmiany poszczególnych członków grupy. Głównym narzędziem w przypadku ewaluacji działań w środowisku otwartym jest obserwacja i wszelkiego rodzaju dokumentacja dotycząca podopiecznych. Dziennik pracy streetworkera, diagnoza środowiska i poszczególnych osób oraz stały monitoring w postaci superwizji czy też konsultacje z koordynatorem pozwalają na ocenę skuteczności podejmowanych działań.

Streetworking w Ełku

Działalność „pedagogów ulicy/streetworkerów” w Ełku rozpoczęła się w 2009 r. w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Stworzony został projekt streetworkerski „Daj mi szansę ja też potrafię”. Projekt ten został zainicjowany przez Prezydenta Miasta Ełku,

którego zainspirowała młodzież z jednej z ulic naszego miasta. Na początku pracowały dwie osoby, rok rocznie liczba osób pracujących w środowisku otwartym zwiększała się. Pedagodzy ulicy pracują głównie w starej części miasta oraz w osiedlach skupiających tzw. blokowiska, wszędzie tam gdzie po wstępnej diagnozie, jest taka potrzeba.

Ich zadaniem jest nawiązanie kontaktu z dziećmi w ich środowisku, na terenie, w którym spędzają większość czasu (ulice, piwnice, skwerki, bramy etc.) zyskanie ich zaufania, a następnie zbudowanie i utrzymywanie pozytywnej relacji poprzez stałą i regularną obecność w ich dzielnicy i organizację im czasu wolnego. Dodatkowym elementem jest prowadzenie działań przełamujących ich izolację społeczną poprzez zabieranie ich w małych grupkach poza dzielnicę zamieszkania do miejsc, do których dostęp jest im z różnych względów utrudniony (baseny, kina, hale sportowe, koncerty, inne miasta). Podczas takich „zajęć” dzieci są w stanie poznać i nauczyć się powszechnie obowiązujących norm, a co za tym idzie skorygować swoje własne wulgarne zachowania. Podczas pracy streetworkerzy dają dzieciom również możliwość realizacji ich własnych pomysłów w formie projektów (artystycznych, sportowych, obywatelskich etc.). Jest to okazja do konstruktywnego, twórczego wykorzystania ich energii, współpracy z profesjonalistami i dostępu do nieznanych im przestrzeni społecznych, oraz do odniesienia pozytywnego sukcesu, podniesienia samooceny i poczucia własnej wartości (dzieciakom udaje zrealizować się ciekawe i doceniane projekty tj. filmy, fotografie, muzykę itp. prezentowane później publicznie).

Streetworkerzy są również w stałym kontakcie z rodzinami dzieci oraz osobami i instytucjami mającymi wpływ na ich sytuację (OPS, kuratorzy sądowi, pedagodzy szkolni). W razie potrzeby interwenują w sytuacjach kryzysowych,

mediują i kontaktują dzieci i rodziców z terapeutami, psychologami i innymi profesjonalistami.

Zrealizowanych zostało wiele projektów na rzecz dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym. Działania „pedagogów ulicy/streetworkerów“ odbywają się w obszarze szeroko pojętej animacji, sportu, edukacji, kultury, akcji społecznych itp.

W 2010 r. pedagodzy uliczni/streetworkerzy założyli Stowarzyszenie „ALTERNATYWA“, po to aby zwiększyć możliwości funkcjonowania, tworzyć projekty, pozyskiwać środki na ich realizację. Od tego okresu do chwili obecnej udało się realizować wiele ciekawych projektów, w których w większej części inicjatorami byli podopieczni streetworkerów.

Przykładowe projekty zrealizowane w Elku.

Niezwykle ważne jest, aby w pracy z dziećmi i młodzieżą wykorzystywać metodę projektu, czyli realizacji pewnych pomysłów grupy, z którą pracujemy. Realizacja projektu jest to proces, który ma ogromną wartość w procesie rozwoju młodych ludzi, daje im poczucie sprawczości, wpływu na decyzję, uczy odpowiedzialności, uruchamia kreatywność i przede wszystkim zwiększa poczucie wartości. Doświadczenie w realizacji wielu projektów, przedstawionych poniżej, wynikających z potrzeb i przy udziale młodych ludzi doskonale to odzwierciedla.

- PROJEKT „MIEJSCY SURFERZY“ realizowany w ramach Programu „Młodzież w działaniu” w okresie od 12.06.2012 r. do 30.09.2012 r. We współpracy z Urzędem Miasta w Elku. Głównym celem projektu było poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży poprzez

m.in. organizację zajęć nauki i doskonalenia jazdy na longboardach. Zajęcia prowadzone były przez inicjatorów projektu, pasjonatów, którzy osiągają sukcesy w jeździe na longboardach i mogą być dobrym przykładem dla innych młodych ludzi. W trakcie zajęć dzieci i młodzież zapoznała się z technikami ulicznego surfingu i przygotowała się do wzięcia udziału w zawodach. Ponadto w ramach projektu przeprowadzone zostały warsztaty longboardowe – warsztaty z tworzenia desek od podstaw (część techniczna – wycinanie ze sklejki, modelowanie kształtów, obróbka, lakierowanie oraz część zdobienie i malowanie grafik na deskach). Ostatnim działaniem była organizacja Zawodów Longboardowych Ełk 2012. Skorzystało 150 osób.

- PROJEKT „MŁODZIEŻ NAJMŁODSZYM“ realizowany z inicjatywy ludzi z pasją, naszych podopiecznych, młodych ludzi zagrożonych wykluczeniem społecznym, pochodzących z rodzin z problemem alkoholowym, którzy zwrócili się z prośbą o wsparcie przy stworzeniu placu zabaw dla dzieci. Część z nich miała okazję uczestniczyć w tego typu przedsięwzięciu w 2010 roku, kiedy to powstał plac zabaw przy ul. Chopina. Właśnie takie działania dają wiele możliwości oddziaływań profilaktycznych, promujących zdrowy tryb życia wśród osób wywodzących się ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym, a także ogromne korzyści dla społeczności lokalnej.

Zadanie polegało na zaangażowaniu młodych ludzi we wspólne działanie na rzecz innych mieszkańców naszego miasta – zagospodarowanie przestrzeni i zbudowanie placu zabaw dla dzieci w miejscu, w którym istniała ogromna potrzeba realizacji przedmiotowego zadania. W ramach projektu zorganizowane zostało uroczyste otwarcie placu zabaw połączone z festynem z konkursami dla dzieci. Konkursy i animacje prowadzone były przez streetworkerów i inicjatorów projektu. Dodatkową atrakcją podczas festynu był poczęstunek

przygotowany przez rodziców dzieci, w celu wspólnej integracji. Projekt realizowany był w okresie od 1 października 2014 r. do 30 listopada 2014 r. Z inicjatywy skorzystało ok. 160 osób.

- PROJEKT „PUMPTRACK W EŁKU“ Celem tego projektu było zagospodarowanie przestrzeni i zbudowanie pumtracku z przeznaczeniem dla mieszkańców Ełku i osób przyjeżdżających na planowane zawody. Powstanie pumtracku jest doskonałym poszerzeniem infrastruktury rowerowej dla różnych grup wiekowych, zapleczem do realizacji działań profilaktycznych promujących aktywne spędzanie czasu wśród dzieci i młodzieży.

To kolejny projekt, który powstał z potrzeby młodych ludzi z pomysłem, inicjatywą i pasją. Część z nich miała okazję uczestniczyć w zawodach w innych miastach -Szczytnie, Olsztynie - z wykorzystaniem pumtracku i byli oni pod ogromnym wrażeniem możliwości wykorzystania pumtracku. Pumtrack to jazda na specjalnie przygotowanym torze, idealne połączenie bezpiecznej zabawy na rowerze i wszechstronnego treningu - zarówno dla profesjonalistów, jak i całych rodzin, włączając w to najmłodszych rowerzystów. Wyrabia refleks, zmysł równowagi, obycie ze sprzętem oraz kondycję, będąc jednocześnie bezpieczną zabawą na każdym poziomie zaawansowania. Takie zastosowanie pumtracku dało wiele możliwości oddziaływań profilaktycznych, promujących zdrowy tryb życia wśród całych rodzin, mieszkańców Ełku i nie tylko. W ramach projektu zorganizowane zostało uroczyste otwarcie połączone z zawodami. Projekt był realizowany w okresie 13 października 2014 r. do 30 listopada 2014 r. Skorzystało ok. 180 osób.

- PROJEKT „TEATR PROFILAKTYCZNY MŁODYCH LIDERÓW“

Zadanie polegało na stworzeniu teatru profilaktycznego z wykorzystaniem młodych liderów. Głównym celem projektu było angażowanie w działania

profilaktyczne młodych osób, podopiecznych streetworkerów, z którymi współpracujemy już od kilku lat. W ramach projektu stworzony został scenariusz spektaklu. Do współpracy zaproszeni zostali specjaliści ds. profilaktyki i reżyser/scenarzysta teatralny. Powstała scenografia i rozpoczęły się próby, do których zaangażowana została młodzież – podopieczni streetworkerów. Bardzo ważną rzeczą był udział młodych liderów wywodzących się ze środowisk ełckich podwórek, gdyż uwiarygodnili oni profilaktyczny wymiar teatru kierowanego do ich rówieśników. W ramach projektu odbyła się premiera sztuki w Ełckim Centrum Kultury, na którą zostali zaproszeni przedstawiciele środowisk pedagogicznych i innych instytucji działających w obszarze polityki społecznej. Jednak najważniejszym etapem projektu była prezentacja spektakli w ełckich szkołach połączona z warsztatami i dyskusją na temat profilaktyki uzależnień. Projekt realizowany był w okresie od 1 marca 2014 r. do 31 grudnia 2014 r. Skorzystało ok. 200 osób.

- PROJEKT "AMBASADOROWIE MARZEŃ" polegał na organizacji spotkań profilaktycznych o charakterze motywującym z młodzieżą w szkołach oraz podczas imprez o charakterze masowym tj. na eventach, festynach, koncertach itp. przy zaangażowaniu i aktywnym udziale młodych liderów - Ambasadorów Niemożliwego, podopiecznych streetworkerów, z którymi współpracujemy już od kilku lat. Zadanie realizowane było m.in. przy wykorzystaniu narzędzia jakim jest Ściana Marzeń oraz miejskiej bazy i infrastruktury sportowo – rekreacyjnej. Zadanie realizowane jest w okresie od 16.06.2015 r. do chwili obecnej.

Pomysł na projekt powstał kilka lat temu w wyniku pracy na ełckich ulicach, w trakcie poznawania młodych ludzi. Osoby te mając ogromny potencjał, z różnych powodów nie wierzyli we własne możliwości. Stowarzyszenie „Alternatywa” w swoich działaniach przede wszystkim wsłuchuje się w potrzeby

podopiecznych, którzy w ciągu kilku lat współpracy, niektórzy z podopiecznych stali się partnerami i tak zrodził się pomysł na wykorzystanie historii młodych liderów w wymiarze motywującym. Równolegle od kilku lat Alternatywa współpracuje z Fundacją Pomocy Dzieciom ULICA z Katowic, która to realizuje projekt Ambasadorowie Niemożliwego, mający dokładnie takie same cele jak planowane zadanie tzn. zapraszanie młodych ludzi do stawiania sobie celów i wspieranie ich, w tym aby uwierzyli w to, że mogą sami spełniać swoje marzenia. Celem projektu Ambasadorowie Niemożliwego było również budowanie w dzieciach, młodzieży i dorosłych postawy zwycięzcy, która pokazuje, że bez względu na to kim się jest i skąd się pochodzi, można spełniać swoje marzenia, osiągnąć sukces w życiu i czerpać radość z pracy na rzecz drugiego człowieka. Flagowym narzędziem odkrywania niemożliwego ww. projektu jest „Ściana marzeń” - to działająca na ogólnopolską skalę platforma do dzielenia się naszym niemożliwym: każdy może nanieść na nią swoje marzenie lub cel, który chce osiągnąć. Ściana marzeń ma przyczynić się do wzrostu wzajemnej inspiracji wśród dzieci, młodzieży i dorosłych.

Spotkania organizowane były w szkołach oraz na różnego rodzaju imprezach o charakterze masowym tj. eventach, festynach, koncertach itp. W trakcie spotkań osiągnięciem programową było pokazanie młodzieży przesłania mówiącego, że niemożliwe to tylko słowo, które przy odpowiednim nastawieniu i motywacji zmienia swoje znaczenie i marzenie staje się celem.

W skład programu motywującego wchodziła projekcja dwóch filmów - filmu dokumentalnego nt. wyprawy dzieci wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym, które ciężką pracą, konsekwencją działań zdobyły Himalaje w ramach projektu realizowanego wspólnie przez AWF, Wojewodę Śląskiego i Fundację ULICA “Z hałdy w Himalaje”. Drugim filmem

był dokument przedstawiający działania zrealizowane przez Stowarzyszenie „ALTERNATYWA” we współpracy z młodymi liderami, podopiecznymi ełckich streetworkerów, pokazujący projekty (Longboard, Parkour, C-Walk, Pumptrack), które mają być inspirujące i motywujące. Program zachęcał do pokonywania własnych ograniczeń, kształtowania w sobie odpowiedzialności nie tylko za własne życie, ale i los lokalnych społeczności, pokazywania pozytywnych wartości, determinacji, poszukiwania własnej drogi, umiejętności słuchania i odnajdywania odpowiedzi na trudne pytania oraz wzmocnienie emocjonalne dzieci i młodzieży, zaspokojenie ich potrzeb: bezpieczeństwa, akceptacji, uznania i przynależności. Skorzystało ok. 1700 osób.

Opisane zostały tylko niektóre z zrealizowanych projektów, było ich znacznie więcej i mogą one być inspiracją, ale przede wszystkim najważniejsze jest, aby wynikały one z potrzeb dzieci i realizowane były przy ich maksymalnym zaangażowaniu.

Na koniec jeszcze projekt, który pozwolił w ogromnym stopniu na rozwój streetworkingu w Ełku i miastach sąsiednich. Niewątpliwie może być przykładem modelowym.

Został on doceniony również przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju w ramach konkursu „Polska Pięknieje 7 Cudów Funduszy Unii Europejskiej”. Ełckie Centrum Rewitalizacji Społecznej to projekt, który zawierał w sobie bardzo ważny element szkolenia streetworkerów i animatorów, co pozwoliło na zwiększenie ilości i przede wszystkim kompetencji osób pracujących w charakterze pedagoga ulicy.

Ełckie Centrum Rewitalizacji Społecznej” to program rewitalizacji społecznej, który Miasto Ełk zrealizowało we współpracy ze Stowarzyszeniem

"ALTERNATYWA" od września 2011 r. do grudnia 2012 r. Projekt współfinansowany był przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Odkąd w Ełku rozpoczęty został program streetworkerski ważne było, aby kontynuować i doskonalić pracę osób zajmujących się tym. Streetworking, w tamtym czasie ciągle był metodą innowacyjną i zależało nam na projekcie, który dawałby szansę na rozwój przede wszystkim kompetencji osób zajmujących się pedagogiką ulicy w Ełku i być może rozszerzeniem tej formy pracy socjalnej na inne miasta. Powstał pomysł na stworzenie szkoły animacji i streetworkingu, a ponieważ nigdzie wcześniej nie spotkaliśmy się z kompleksową formą szkoleń uznaliśmy, że jest to szansa na duży krok w rozwoju streetworkingu. W początkowym etapie powstała metodologia szkoły, do stworzenia której zaprosiliśmy osoby z różnych części kraju zajmujące się streetworkingiem, animacją, pracą socjalną. W projekcie zaplanowana została praca 10-ciu dwuosobowych zespołów, a ponieważ przewidywaliśmy możliwość rezygnacji kogoś z uczestników szkolenia założyliśmy 4 osoby rezerwowe. W pierwszym etapie projektu odbył się nabór z jasno określonymi kryteriami.

Kandydaci mieli warunek posiadania wykształcenia wyższego - preferowane były kierunki pedagogiczne bądź pokrewne. Doświadczenie w pracy z obszaru pomocy społecznej było dodatkowym atutem.

Do projektu aplikowało blisko 70 osób, które wzięły udział w dwu etapowym procesie naboru. W pierwszym etapie kandydaci odbyli rozmowę kwalifikacyjną z komisją w skład, której wchodził psycholog, naczelnik wydziału polityki społecznej, koordynator streetworkingu w Ełku oraz superwizor-trener z fundacji zajmującej się szkoleniami z zakresu streetworkingu. Następnie przeprowadzone zostały, przez psychologa dwa testy osobowościowe, które były pomocne

w wyłonieniu z tak dużej grupy aplikujących kandydatów do szkolenia a następnie pracy w charakterze streetworkera czy animatora.

Mogłoby się wydawać, że proces naboru był mocno rozbudowany, ale zależało nam na wyłonieniu jak najlepszych kandydatów. Szkolenie rozpoczęło się treningiem interpersonalnym, który miał na celu rozwój umiejętności w relacji z innymi, rozumienia zachowań własnych i innych, umiejętności wyrażania myśli i uczuć, umiejętności rozwiązywania konfliktów itp. Następnie przez cztery miesiące program szkolenia skupiał się na zagadnieniach związanych ze streetworkingiem. Zawierał on elementy pracy indywidualnej, pracy z grupą, z rodziną, budowania sieci podmiotów pomocnych przy realizacji programów streetworkerskich oraz umiejętność tworzenia projektów społecznych i ich ewaluacji.

Następnie z grupy 26 przeszkolonych osób wybrano 20 i to one rozpoczęły pracę na ulicy w ramach zajęć praktycznych, dodatkowe osoby były niejako w rezerwie na wypadek zdarzeń losowych. W ramach praktyki utworzonych zostało 10 zespołów dwuosobowych, streetworker i animator, którzy mieli za zadanie dotrzeć do środowisk w wyznaczonym obszarze i tam utworzyć 15-to osobową grupę w wieku 10-20 lat. Działania prowadzone były zgodnie z założeniami streetworkingu i etapami opisanymi wcześniej. W związku ze specyfiką projektu i ograniczeniami czasowymi każdy z teamów mógł poświęcić na obecność w poszczególnych podwórkach około 8 miesięcy. W związku z tym etap pracy z grupą z wykorzystaniem metody streetworkingu na potrzeby szkolenia skrócony został do około 5 miesięcy, w trakcie których każda z grup zrealizowała jeden miniprojekt o wartości 2500 zł. Tematyka projektów była bardzo urozmaicona i była wynikiem pomysłów dzieciaków. W jednym z podwórek zrewitalizowane zostało małe piaskowe boisko, wyrównano nawierzchnię,

pomalowano ławki odnowiono bramki. W innym projekcie zakupiona została profesjonalna trampolina i młodzież organizowała w podwórkach warsztaty z akrobatyki. Kolejna grupa stworzyła rowerowy przewodnik po Mazurach, jeżdżąc rowerami gromadzili dokumentację fotograficzną, zbierali informacje i ciekawostki z poszczególnych miejsc turystycznych nakręcili też film. W grupie, której były osoby pasjonujące się muzyką hip-hop powstał teledysk rapowy. Uczestnicy mieli okazję uczestniczyć w warsztatach wokalnych a następnie w profesjonalnym studiu nagrali utwór i stworzyli teledysk. W jednym z podwórek w bramie powstała galeria prac fotograficznych zrealizowanych również przez uczestników projektu. Członkowie tej grupy otrzymali na kilka dni aparaty fotograficzne i mieli za zadanie fotografować najbliższe otoczenie i to co jest dla nich ważne. Następnie prace zostały wydrukowane w dużym formacie, oprawione i zorganizowano wystawę w bramie, na którą zaproszeni zostali mieszkańcy, prezydent i inni ważni goście. Jeszcze inna grupa stworzyła kabaret. Pracowali nad scenariuszem, scenografią, uczestniczyli w warsztatach teatralnych, a następnie zaprezentowali kabaret na scenie Ełckiego Centrum Kultury.

Zróżnicowana tematyka miniprojektów dowodzi, jak różne mogą być pomysły, które wynikają z potrzeb grupy, wieku uczestników, zainteresowań oraz wypracowanego kompromisu.

Projekt zakończył się konferencją podsumowującą, na której zaprezentowane zostały, przez samych uczestników efekty pracy. Był to moment, w którym wyraźnie zauważyć można było progres i pozytywną zmianę wśród uczestników.

Głównym celem projektu była aktywizacja osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży w wieku 10-20 lat na terenie Miasta Ełk. Projekt realizowany był głównie poprzez

pogłębienie wiedzy i rozwój umiejętności ełckich pedagogów i animatorów ulicznych oraz zwiększenie liczby wykwalifikowanej kadry, jak również wypracowanie efektywnego modelu pracy z dziećmi i młodzieżą ze środowisk dysfunkcyjnych.

Wieloletnie doświadczenia w pracy metodą streetworkingu i realizacja wielu projektów pokazują, jak ważne jest angażowanie młodych ludzi we wszelkie działania, które mogą wpływać na ich rozwój.

Dlatego warto tworzyć programy, miejsca, projekty które dawałyby przestrzeń dla naszych podopiecznych do aktywności i rozwoju na wielu płaszczyznach. Streetworking jest niewątpliwie taką możliwością i jest doskonałym uzupełnieniem form stacjonarnych takich jak Młodzieżowe Kluby Integracji Społecznej, Akademie Młodych Liderów, Świetlice czy Placówki Wsparcia Dziennego. Każda taka forma wsparcia wpływa na zmianę postrzegania rzeczywistości, postawę, a przede wszystkim wzrostu poczucia wartości i jest doskonałą profilaktyką.